

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . 16 frt. Negyedévre . . . 4 frt.
Félévre . . . 8 frt. Egy hónapra helyben . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnep napokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép utca 83. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy □ centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilvántartási czikk

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Küzdelem a nyelvért.

Mig oda fenn az országházban Tisza és pártja örült küzdelemet folytató a nemzeti nyelv becsületének bátor és elszánt védserege ellen — azalatt itt Kolozsvárt, a magyar nemzeti művelődés főszékében a hazafias társadalom fokozott érdeklődéssel lát a nemzeti feladatok valószínűsége nagy munkája után.

Magyarország kormányja — állítólag magasabb politikai szempontoknak hódolva — hadat üzent a nyelv jogait védő magyar társadalomnak.

Itt Kolozsvárt ez a politikai szükség hamis cége alatt megtámadott társadalom egymás után bontja ki a nemzeti védelem zászlóit és készíti elő magát a magyar nyelv és a magyar nemzeti művelődés nagy érdekeiért vívandó küzdelemre.

Az ország fővárosában, honnan a nemzeti jogok becsületéért vívandó harc buzditó jelszavait várná minden hazafias lélek — most egy hazafiatlan kormány és egy vak engedelmességre szoktatott politikai párt folytat áldatlan harcot a nemzeti érdekek ellen.

És míg a hazafiai szívét méltó aggodalom tartja fogva e szerencsétlenül kezdett küzdelem végkifejződése miatt — addig itt Kolozsvárt, — az erdélyrészi magyar társadalom gőczpontján — egy szent eszme szolgálatában egyesül minden jó szív, és minden igaz lélek.

Az erdélyrészi magyar társadalom az Emke diadalmas zászlója körül csoportosul.

A mai napon Kolozsvár legrégibb múltjától, a jó és nemes hazafiai filigránból felépített nemzeti színházak — falai között együtt lesz nem csak Kolozsvár, hanem a messze vidékek hazafiasan érző és áldozatkész társadalma. A magyar társadalom, mely az Emke által kitűzött zászlót — eddig is magasan lobogtatta — ma tömeges megjelenéssel fogja manifestálni azt a szilárd elhatározását, hogy a magyar államnak és a magyar nyelvnek tekintélyt védeni kész és jogainak elismertetéseért sem küzdalmektől sem áldozatoktól vissza nem retten.

Ha az ország szíve nem dobja ki magából a politikai élet hűtlen sáfárait, az erdélyrészi magyar társadalom élénk tudatában van annak, hogy a valamikor úgy épen most kell, a nemzeti jogok védelmében egyesülnie.

Eddig csak azt tudtuk, hogy államunk és nyelvünk tekintélyét az idegen ellen kell oltalmaznunk; mert fájdalom beállott a szükségé annak, hogy saját fajunknak egy része ellen is fel kell vennünk a harcot, ha azt akarjuk, hogy a Kárpátok bércei közt megállapított hazánk jövedelmét biztosítsuk.

Tisza Kálmán és pártja azt hazudja, hogy a magyar nyelv jogainak nem szerezhető elismertetése a hadseregben, a mit pedig felében magyar intézménynek hirdetnek, tehát a magyar állam biztonságának védelmére hivatott állami szervezeten a magyar állami tekintélynek garanciák nem szerezhetők; ezzel szemben az Emke zászlója körül csoportosult magyar társadalomnak pedig az a hite, hogy a miében az országban közintézmény annak magyarnak kell lennie; a mi ebben az országban közdolgok intézésére hivatott tényezőt képez az szellemben, érzelmben, nyelvben csak magyar lehet.

De hát ki meri kérdésessé tenni a nemzetnek ezt a jogát?

Hol mutat fel a történelem élni képes és élni akaró nemzetet, mely önálló fejlődésének legfőbb biztosítékait önként játsza el?

És nem-e a végromlásba vezetné a magyar államot az, ha a nemzet — miként Tisza és pártja akarja — lemondana a nemzeti nyelv becsülete iránti védelem jogáról?

Az erdélyrészi magyar társadalom érélyes szervezkedése — melynek a mai

estély is egyik fényes tanúságtétele — bizonyíték a mellett is, hogy a nemzet a maga sarkalatos jogaiból bármilyen hamis czímen lealkudni nem fog. A magyar társadalom bármilyen elcsavart politikai elméleteknek fel nem ül, mert ha valamikor úgy épen most érzi a szükségét annak, hogy a magyarság ügyét nemcsak az idegen, hanem saját sorsai ellen is védelmébe vegye.

Az Emke mai estélye ilyen ünneplés tiltakozás a nemzeti nyelv becsülete ellen intézett merénylet ellen, s nekünk, kik e küzdelem közharcosainak sorába szegődünk, lelki örömmel lehet hangot adni ama hitünknek, hogy míg a magyar társadalom ilyen küzdelemet képes provokálni a nyelvünk elleneségeivel szemben — addig ennek a nyelvnek becsülete megtiporva nem lesz.

Politikai hírek.

A háznapj lemondott. A képviselőház tegnapi ülésén az elnök bejelentette Visontai Kovács Lászlónak egy hozzá intézett levelet, melyben kijelenti, hogy megrongált egészségi állapota miatt lemond a képviselőház háznapji állásáról. Kovács László 1867 óta állandóan tagja volt a magyar parlamentnek, s azóta a háznapji tisztet is folytonosan viselte. Utóbbi időben megrendült az egészsége s ez kényszerítette állásának elhagyására. Utódját a képviselőház holnapki ülésén választják meg.

Szerbia megszállása. A bécsi külügyi hivatalból oly irányú rendelkezések tettek az utóbbi napokban, melyek azt sejtetik, hogy Monarchiánk erősen készült holmi rendkívüli eshetőségekre és adandó esetben Szerbiát megszállja. Mint Bécsből írják, a dunagőzhajózási társulat megbízást kapott, hogy Buzias, Zimony, Mitrovitza és Klenak dunai állomásokon két-két vontató és tíz-tíz nagy uszályhajót tartson készen. Buziason az osztrák-magyar államasut gőzhajózási ügynöksége is utasított hasonló számú hajó készletartására. Továbbá Péterváradon három vontató és tizenkét uszályhajót, Szabadka és Temesvár vasúti állomásain pedig állandóan 150—150 (összesen tehát 300) vagonot kell szállításra készen tartani.

A szerb trónváltozás. A Tempsnak azt írja bécsi levelezője, hogy mikor Kálmány gr. először kapott bizalmas értesítést arról, hogy Milán király le akar mondani, Budapestről, a hova a királynak jelentést tenni jött, részletes utasítást küldött Hengelmüller belgrádi osztrák-magyar követnek, hogy beszélje le Milán királyt minden elhárítandó lépésről. Milán király azonban kijelenté, hogy a politikai helyzet és egészségi állapota nem engedi meg a halasztást. E beszélgetés közben panaszkodott Milán király, hogy nem találta meg mindig Ausztria-Magyarországban azt a támaszt, melyet óhajtott s melyre számíthatott. Célzást tett bizonyos egyezmény tervére is, mely biztosította volna személyi függetlenségét és fiának független nevelését; de ezt a tervet nem fogadta el a bécsi udvar. Nem maradt tehát egyéb menekvése, mint, hogy lemondjon s fiát koronáztassa királlyá.

A képviselőházból.

Budapest, március 11.

A 25-ik §. feletti vita ma személyes kérdésekben történt felszólalásokkal kezdődött. Felszólaltak Ziskai, Asbóth, utánuk Eötvös Károly személyes kérdésben szól fel, hogy Asbóthnak és Ziskaynak megfeleljen. Hogy mi volna, ha a muszka volna nálunk az ur, arra sem ő, sem Asbóth nem illetékesek megfelelni. Ő azt a kérdést csak azért vetette fel, mert Asbóth a függetlenségi pártot védte, mintha ennek politikája hozta volna be egyszer a muszkát. Az ő kérdése különben is úgy volt fölvetve, hogy mi volna ma a vezénylet nyelvvel, ha itt muszka parancsolna?

Hogy a muszkát ki hozta be, annak illusztrálására felhozta a hetvenegyedik országgyűlés második feliratát, melyben világosan ki van mondva, hogy a negyvenkilencediki szomorú eseményeket — s ezalatt az orosz invázió van érte — nem a negyvennyolcadiki törvények, hanem ezeknek be nem tartása idézték elő. Azt szóló nem mondotta, hogy Ziskay a felségjogokat a kánonjogból származtatja. Épp az ellenkezőt mondotta.

Bizonyítani akarta, hogy felségjognak 1740 óta csak oly jogok nevezetnek, melyeket a nemzet adott a királynak s ennek kapcsán mondotta azt, hogy a felségjogoknak kánonjogerű értelmezését nem akceptálja.

Szókásra vagy gyakorlatra, mint közjogi forrásra hivatkozni nem szabad, mert Deák Ferencz is csak törvényerejű szokásról beszélt s hogy mely szokás törvényerejű, annak megállapításánál latba ennek mindazok a feltételek, melyeket Verboczy prologaszában felhoz. De oly szokás hivatkozni, mely alkotmánytalan időben s a király palástja alatt katonák által hozott, nem szabad, mert a visszaélés, az abusus in usus, de jogforrást nem képezhet.

Kovács Albert pedagógiai szempontból vette bírálat alá a 25-ik §-t és nyugodt parlamenti előadással és a jeles szakférfi világgosszál mutatta ki a második szolgálati évnél kártékony hatását. Kovács Albert fejtegetéseinek ele főként Berzeviczy államtitkár ellen volt irányozva és az államtitkár okoskodásainak fölfújta s színes szappanbuborékait, melyek kívül a kormány és többség hatalmának fényétől ragyoghatnak ugyan, de belül üresek, — s melyek magasra is röplhetnek ugyan, de épen azért, mivel könnyűek és üresek: — rendre szétfújta. — Igen jó volt az a kritikája, melylyel kiemelte, hogy mily semmitmondó alapra akarnak építeni Berzeviczyék közjogot és közoktatást. Helyesen mondta, hogy abba az általános frázisba, melyet Berzeviczy mondott a magyar és német nyelvről, ép úgy belefért az osztrák hadsereg, mint a függetlenségi pártálláspontja. Kovács Albert beszédét nagy figyelemmel hallgatták végig.

Perczel Miklós felszólalása kezdettől végig ifjú erővel és élénkséggel elmondott polemia volt; s a találó polemikus megjegyzésekben volt kifejezve a kritika és a politikai eszmé. Bántatás az a vágy, melylyel az ősz politikus bele tud markolni a vita anyagába, és a ruganyosság, melylyel a megpillantott részneknek rögtön odavág. A tisztelt, melylyel mindenki adózik Perczel Miklós magas korának, és kristálytisztá hazafiságának és jellemének, csak fokozhatja az elismerést és a lelkesedést, hogy őt a maga meggyőződésének erejével, azoknak sorában látjuk küzdeni, akik a nemzet jogai és érdekei tekintetében alkut és kompromisszumot nem ismernek. — Számítalanszor hangzott fel a tetszészaj Perczel Miklós beszéde alatt, — s végül számosan siettek a szónoknak gratulálni.

Ezután következett Hodossy Imre felszólalása.

Az al a világgosszál és precizióval, mely Hodossy Imrének minden beszédét jellemzi, tárgyalta ma is a felség-jogok kérdését, és a Hodossy beszéde után még csak elnévetés sem képezhető az iránt, hogy midőn a kormány a véderő javaslatot betérjesztette a háznak, ezzel de facto maga ismerte el, hogy mindazokban, melyeket az ellenzék követel, határozni az országgyűlés jogkörét illeti meg.

Hodossy Imre beszédének egyik kiváló érdeme az is, hogy kideríté, miként kerültek a felségjogok a jelenlegi vitába s hogy ezért csakis a kormányt lehet okolni s felelősségre vonni.

A vitában részt vettek még gróf Pongrácz Károly, ki rövid felszólalásában azt a fölvetést utasította vissza, mintha megtörténhetnék, hogy katonáink az ellenség előtt eldobhatnák a fegyvert.

Ugyanezen tárgybán személyes kérdésben felszólalt Polonyi Géza is és igen korrektül intézte el a kérdést.

Az ülés végén a 25. §-hoz a függetlenségi párt sorából Hevessy Benedek szólt fel s egy hazafias tüztől és mely meggyőződéstől áthatott beszédében tükrözte vissza egyéni érzelmeit, melyek az ellenzék részéről zajos tetszésnyilvánításokban részesültek.

Rabszolgák Marosujváron.

A marosujvári kir. főbányahivatal egy reversalist körzött azon bányamunkások között, kik az államkincstár helyén, saját házaikban laknak. E reversalis elejét kívánja venni mindazon jogok és jogosultságok bekegyesítésének, melyek a települőkre nézve a törvényben fenntartottak. Kissé túl szigorú előrelátás ez az államkincstár részéről, de hát, régi jogel, hogy »volanti non fit injuria« s a kik terhesnek tartják a feltételt, ne írják alá.

Ugyde ez az okoskodás nemcsak száraz, de igazságtalan is. Mert a helyzet az, hogy az a taksás, aki békében bírja a kincstár telkét és lakja saját házat immár régóta, most arra kényszerítetik, hogy vagy írja alá a reversalist, vagy — nem kap munkát a bányánál.

Már pedig e reversalis nemcsak igaz jogokat rezelvél a kir. kincstár részére, hanem türehtelen hatalmat is a kir. főbánya-hivatal részére. Azt kívánják az 5 pont alatt a szerencsétlen taksástól, hogy vesse alá magát a főbánya-hivatal minden rendeletének és intézkedésének. E rendeleteknek és intézkedéseknek sehol semmi korlátja nincs. Ilyen kötelezettséget csak kényszerhelyzetben levő ember írhat alá. Már pedig a kényszerhelyzet nem jogforrás. Immár negyven év, hogy hazánkban a jobbágyok elűrőlletett; rabszolgaság pedig nem is volt soha. A mit a főbánya-hivatal e szegény munkásoktól kíván, az súlyosabb állapot a jobbágyoknál, mert a jobbágy csak adóval tartozott természetben és munkában, s a mellett, hogy birtoka örökségül szállott át gyermekeire, fönlalt az a remény is, hogy el fog jönni az örök váltás ideje. De a taksás az adó vagy taksza fizetésén kívül lelkét is lekötö az 5 pont által s a megváltásnak vagy birtoklási elvűlésnek minden reményétől megfosztatik a reversalis 1 pontja által.

Az 5-dik pontban ismeretlen és belátatlan kötelezettséget ír alá, midőn aláveti magát minden rendeletnek és intézkedésnek.

A 8-dik pontban arra köteleztetik ezen új rabszolga, hogy — ha az elősorolt feltételeknek, tehát az 5-dik pontnak is, nem felel meg, kiköltözik, előbb a saját költségén lefordván a telken levő összes épületeit! — Nem a házak rombolása ez, hanem a jóllét rombolása. Ezzel a kincstár az építkezések megváltásának rendes és törvényes kötelezettségét fogja kikérni. Tegyükön és munkásságot feltételt.

A munkások most a legnagyobb zavarban vannak. Ha aláírják a reversalist, egy mindenható hatalom kényének és szeszélyének dobják oda magukat, családjukat, existenciájukat és jövőjüket. Ha pedig nem írják alá, megfosztatnak nehéz keresményüktől, nem kapnak munkát s csak arra válnak, hogy szaporítsák a proletárok szomorú sokaságát.

Nincsen józan indoka annak, hogy a főbányahivatal ily kegyetlen feltételekhez ragaszkodjék. Munkaadó és munkás, tulajdonos és hasznélvező között első szabály a méltányosság. Legyen közöttük szerződési viszony, de ne legyen alattvalói viszony. A fegyelmest elvégi a jól felfogott érdek. Az olyan viszony, hol az egyik minden jogot élvez és minden hatalmat gyakorol s a másiknak bánatos sorsa az öröktűrés és gürnyedező engedelmség, erkölcsileg tarthatatlan s az életben mindig megboszulja magát. Az olyan szerződésnek, mely az existencia veszélyének súlya alatt iratik, kétes a törvényes hatálya. Eléglet és jólletnek örvendő munkásokra van a sóbányatelepek szükségé, nem pedig elégedetlen és elkeseredett páriákra.

Sok a terhe annak a szegény népnek. 450 négyszögölnyi területért fizetnek a kincstárnak évi 1 frt 50 krt; községi adópótlékban 50 krt; útporondozásra 1 frt 80 krt, megreyi útmunkára 90 krt, a munkások, az iparosok 1 frt 80 krt, szepítési czélokra minden 1 frt keresmény után fél krajczárt — tehát 240 frt átlagos kereset után 1 frt 20 krt.

Ne fokozza ezeket a terheket a főbányahivatal azzal, hogy e népet oly reversalis aláírására kényszeríté, melyre ilyen formában az államkincstárnak szüksége nincsen, s mely méltán szül köztük elkeseredést.

Március 15-ike és az ifjuság.

Budapest, márcz. 11.

A tudomány és műgyetem fiatalága a nemzeti tornacsarnokban tegnap délelőtt 11 órakor tartotta meg nagygyűlést március 15-dikének megünneplése tárgyában.

A gyűlést pontban 11 órakor Pándy István olvasóköri elnök nyitotta meg és felhívta a megjelenteket a tisztikar alakítására.

A megalakulás után előállt az egyetemi ifjuság dalkara és ifjabb Donáth Lajos kar-nagy vezetése alatt elénekelt a szöveget, melynek végzetével zajos eljenzés zuggott fel a helyiségben.

Ezután következett a napirend. Az elnök ugyanis indítványozta, hogy válasszák meg a

március 15-iki tünneplés százszáz rendezőbizottságának elnökét. Óriási zaj támadt erre, s egész csomó nevet kiabált az ifjuság 20—30 csoportja, de egyes jelöltek váltakozó abczugés eljen-kialtások között visszaleptek, s végre csak két komoly jelölt maradt: Orbán János és Rácskay Gyula műgyetemi hallgató. Erre következett a szavazás, melynek eredményében Rácskay 178, Orbán 162 szavazatot kapott, s így Rácskay lett a 100-as bizottság elnöke. Pártja zugó eljennel tövözölte, míg az Orbán párt szörnyen lehurrogta. Orbán azonban kijelentette, hogy megnyitják a választásban s pártja is szívvel-lellekkel vesz részt márcz. 15-ike megünneplésben. Pándy elnök kijelentette, hogy ezt el is várja, mert ez ünnepe nem személyes ügy, de az ifjuság hazafias tünnepe.

Majd az ünneplés programjának megállapítására került a sor. Egyenként érték az indítványok s a jelöltek ajánlái. Végre kimondták, hogy az ifjuság tekintettel a viszonyokra, az ünnepléne politikai színezetet ad.

Megállapították, hogy délelőtt matiné rendeznek, melyen az ünnepi szónoklat tartására Irányi Dániel orsz. képviselőt már fel is kérték. Irányi kijelentette, hogy ha egészségi állapota engedi, beszélni fog a matiné. (Zajos eljenzés.) A matiné a dalárda hazafias dalokat énekel, Jánosy Béla pályanyertes szavaló Ábrányi Emil alkalmi költeményt szavalja, Gerő Armin egy másik költeményt ad elő.

Elhatározták, hogy délután 2 órakor az egyetem-téren tartatik meg a szokásos ünnepe első része. Ott Jánosy újra elszavalja az Ábrányi költeményét s Weisfeld Vilmos beszédet tart. A dalárda éneke után az ifjuság a muzeum elé vonul s onnan hol egykor Petőfi szavalt, Orbán János a »Talpra magyar«-t adja elő s utánna Rácskay Gyula mond beszédet. Onnan a mérsékelt ellenzéki körhöz mennek, hol Gerlóczy Gyula fog beszélni. Majd a függőtlenségi kör előtt tart beszédet Bezsilla Nándor. A Károly-kör-után, fűrdő-utczán és korzón át az ifjuság a Petőfi-szobor elé vonul, hol Orbán János és Karsay István szavalni fognak, Pándy István pedig ünnepi beszédet mond. Az ifjuság ezután szétoszlik.

Szerbia.

Letette az esküt a regenség, letette az esküt a regenség kezébe az új miniszterium s ezzel formailag be van fejezve az a nagy változás, melyet Szerbia állami életében Milán király leköszönése előidézt s az új kormány megkezdte működését még gedig, mint a belügyminiszter a prefektekhez intézett köriratában kijelenté, a legszigorubb alkotmányosság alapján. A mi a regenséget illeti — mert kifelé ez lesz az irányadó s nem a miniszterium — Risztics már alkalmat talált arra, hogy egy levelező előtt a következő kijelentést tegye: »A regenség őszintén fog törekedni arra, hogy Ausztria-Magyarországgal minden tekintetben a legjobb viszonyt tartsa fenn, a miből Szerbiának csakis haszna lehet. Szerbia mindig jó barátja és jó szomszédja volt a habsburgi monarchiának s az is fog maradni, a miről Bécsben nem sokára meg fognak győződni.

Hogy az orosz sájtó Milán leköszönését úgy ünnepli, mint Oroszország győzelmét és Ausztria-Magyarország kudarcát, azt már említettük. Egyik másik lapnak az örömet azonban mégis keseríti az, hogy Milánnak ismeretes hű embere, az »ausztrofil« Protics szintén benne van a regenségben. A közvélemény, mondják a lapok, feszült figyelemmel néz Ausztria-Magyarország jövőbeli magatartása elé, s azt mondják, hogy Szerbia osztrák-magyar okkupációjáról csakis a rajongó magyarok álmodozhatnak. A Grasdinin nyílt levelet küld, mely figyelemzteti Riszticset, hogy Oroszországnak tetsző politikát köveszen, és azt követeli tőle, hogy hívja haza Natália királynét és Mihály metropolitát, és állítsa helyre az országban a nyugalmat. — Oroszországban van — ugymond — Szerbiának az élete kulcsa. Ausztria-Magyarországgal pedig sirjának a kulcsa; s Oroszország Szerbia önállóságára, Ausztria-Magyarországgal pedig Szerbia vazallussá tételére törekszik.

A lapok nagyobb része azt sejtí, hogy Németország most határozottabban fog előlépni azzal az óhajásával, hogy Oroszországhoz csatlakozzék. — A brüsseli Nord kijelenti, hogy Oroszország Riszticstől valódi nemzeti politika követését várja, ellentétben azzal a politikával, melyet eddig Milán király folytatott. Az orosz kancellária közlönye azután a Times amaz aggodalma ellen fordul, mintha Milán leköszönése háborút idézhetne elő; ellenkezőleg: oly merev volt az ellentét, a szerb nemzet és Milán közt, ki a nemzetakaratára sem nevezett ki radikális miniszteriumot s kihez házassági elválasztást különben sem helyeslelt, hogy előbb-több bekövetkezett volna a fölzendülés az ő uralma ellen a mi pedig a legrettegőbb bonyodalmakat idézte volna elő. Amde Risztis nemzeti politikája, ellenkezőleg, a béke biztosítéka. Végül azt kérdezi a Nord, hogy az osztrák sájtó hogyan állíthatja oda Milánt a balkáni államok békéjének tengelye gyanánt, holott ő volt a szerb-bolgár háború kezdeményezője.

A czár, mint Berlinben teljesen megbízható pétérvári forrásból értesülnek a nagyhercegek előtt rendkívüli elégedettségét nyilvánították Milán leköszönése fölött, mely az összes balkáni viszonyokra nézve jellemző. Hitrovo, mikor legutóbb Péterváron volt, formászerűen bejelentette Milán király közlekedési leköszönését.

A Kölnische Zeitung igen homályosan nyilatkozik legújabb számában Ausztria-Magyarországnak a szerb trónváltozással szemben való állásáról. Azt, — úgy mond, hogy Ausztria-Magyarországnak, mint némelyek hiszik, nagyobb éberséggel megakadályozhatta volna a szerbiai kormányváltozást, nem szükséges fészegetni; talán másként behozta azt utóbb Bulgáriában, a mi a Szófiaiban uralkodó állapotnak nem válnék kárára. — Ugyanez a lap jelenti, hogy Risztika barátságos érintkezésbe lépett a belgrádi német követtel. — A National-Zeitung Milánban abban a szándékában, hogy egész teljességgel gyakorolja alkotmányos jogát fia nevelése körül, jövődéli bonnyolalmaknak látja csiráját, különösen ha utóbb Milán mellett Natália is visszatér Szerbiába. Az idézett lap egyébiránt meg van róla győződve, hogy Szerbia most már erősen Oroszország felé fog hajolni.

Vidéki levél.

Beszterce, 1889. márc. 8.

A »vig idénynek« — mert ez a farsangnak hivatalos és gyakran csak rátküldt neve — ép úgy meg vannak folyvást a maga »feketete pontjai«, mint az európai láthatárnak.

Ez idén is két ilyen fekete pontja volt a mind a kettő nagy és szomorú.

Egyik a mayerlingi tragédia, melynek alapja tévedés, katasztrófa Nemesi, végzettsége...?

Másik: a 14. és 25. §.

Nilunk a bigany nagy ugrásokat tesz a legmére c-ében, de oly gyorsan még sem emelkedik és esik, mint a mi kormányunk renoméja. Valóban hasonlít ez egy megmögött órához; egyszer nyakra-főre siet, máskor veszedelmesen késik; más mutat és más beszél s egész élete abból áll, hogy meghazudtolja magát.

Ne esodálja a t. olvasó, hogy e farsangi levél ilyen bőséggel kezdődik. Ez a légben van most körülöttünk; be kell szünnünk és ki kell lehelnünk.

Ime, ily szomorú események vannak följegyezve az e idej farsang történetének egyik lapjára, mely gyászt okozva minden magyaroknak, kinek szíven fekszik hazánk jövőd sorsa és nemzeti műveltségünk ügye.

A másik lapon múlt évek, melyek nem kárpótolhatnak. Alig is van valami nehezebb, mint ilyen hangulatban a másik lapra fordítani. Egyik szemmel könyvet ejtini hazánk elvesztett reményességének koporsójára és a 126-os gyászos tűnségre; a másikkal mosolyogni a napok tűnő csilláimra.

A vallás, mely vigasztalni szokott, képezheti leginkább az átvezető fontalat.

Két »felekezeti iker« vonta magára e napokban a beszerceiek figyelmét, t. i. dr. Havas Gyula kir. tanfelügyelő lelkes kezdeményezése folytán összegyűltünk valami 100-an, hogy a beszercei ev. ref. egyházközégsé ünnepn kinevezzék (?) köri lelkészét Kópataki Gyulát új hivatalában átvizsgáljuk. A városi nagyvendéglő étterméből Kánaán lett, hol poharakat ürítettek Buda-ker. Gudafred ág. ev. esperesre, ki éveken keresztül hajlékot, kényelmet, szóval kellemes otthont adott a még akkoron hajlék nélküli testvérekezeteknek. Az anyafelekezeti képviselőjét t. i. Décsy Péter k. r. esperest hiába keresték szeméink, nem láttuk őt sehol; ő bizonyára a r. k. egyházi és iskolai tanács ájál-nappal eszközölt választási korteskedéseitől fáradtan otthonjában pihent kétése babérain.

Még a farsang naplójából kellene följegyeztünk valamit. A mi említésre méltó az a »magyar kaszinó« bálja, mely elnapolta e hó 5-én húshagyó kedden tartott meg a városi vendéglő nagytérben.

A farsang is, ez a fiatal jó kedvű ember, a ki minden esztendőben meghal és minden esztendőben feltámad, úgy tesz, mint a napkeleti királyok! biborba öltözik, midőn végét érzi.

Ime, a haldoklás utolsó éje teli volt zenezóval, tarka látvánnyal, s mindazon gyönyörűségekkel, melyektől a csöndes bójt kegyelme szabadította meg az álmos mamákat és az ezidei megzavart farsangban nem eléggé kiköltekezett papákat. (Pedig, még egy ilyen megzavart farsang is elégséges magában arra, hogy alaposan eltemessenek alatta — egy kezdődő agglégységet. Sejttem, hogy ez el van temetve s akkor — a roz farsang is jól megtette kötelességét.

Midőn az éjféli óra kongásakor a vig uralkodó, ez a kedves, de sokba kerülő pünkösdi király, kilehelte jókedvű szellemét — a hálátlan világ tovább táncolt s a fehér at-lasz cipők egyáltalában nem akarták észrevenni, hogy a farsang eltűnt virányából a bamvaszó szerda szürke, komor, egyhangú földjére tévedtek.

Áldoztunk tehát a — gráciáknak; ez az éj ugyanis az övék volt. Igazi gráciák, kik nem felejtik mitológiai eredetüket s egyre jobban közelednek leplezetlen görög istenökhöz. A mai csipkefodrok nem is arra valók többé, hogy irigyen elfedjék a mögöttük »rejlő« kecsket, hanem, hogy a szeszélyes divat kíváncsimainak megfeleljenek. S a mi hiányzik az öszinte ruhaderékből, az huszorosan ki van pótolva a méltóságos uszályban, melyek közt ép oly bajos a tánc, mint a tojások közt. Mindamellett igen szép divat, még pedig ama kétségbevonatlan okból — mivel divat. És még azért is, mert — szépek viselik.

Valóban a magyar kaszinó gyönyörű táncszínpalmat rendezett, melyben a nyájas uri hölgyek, a szeretetreméltó leánykák és a férfilág ép oly leirhatlan élnékséget fejtett ki, mint a tavasz.

Tollunk hegye akaratlanul ide kanyarodván, egy nap megint csak arra ébredünk, hogy tavaszodik. Röpké szárnyu zephyrök néha már is betévednek a ház sorok közé, sugogva, hogy közeledik a kikelet.

Vége — daczára az országgyűlési »magyar németek« gyászos magatartásának, mely mint — Es braust ein Ruf, wie Donnerhall — nyilal az egész országon keresztül, zárjuk sorainkat egyik fiatal és szellemes költőnk azon biztossáival, hogy:

... Dicső magyar hazánkat,
Meg nem tagadjuk mi soha!
S mi zengünk híven, igaz szeretettel:
Lieb' Vaterland magst ruhig sein!

Rezsőpárti.

Egyházi élet.

Székel-Kereszturon, 1889. márc. 10.

Az unitáriusok Dávid Ferencz egyházának székel-Kereszturi főköre az évi második felolvasó ülést f. hó 6-án tartotta meg Székel-Kereszturon az áll. t. képezde teli tornateremben. Valóban öröndetes jelenségnek mondható azon körülmény, hogy városunkban ezen felolvasások iránt az érdeklődés fokozódik nem csak az értelmiség, hanem az iparos és földmives osztály körében is. Míg az első felolvasó ülés hallgatói nagyobb számban a vidéki papok és tanítók voltak, most nagy számban láttuk a hallgatók közt a földmiveseket és iparosokat is.

Első felolvasó Péterfi Lajos unitárius gymnáziumi tanár volt, ki »Házasságkötés a rómaiaknál« cím alatt tartott felolvasásában hű képet adta a rómaiak nemcsak családi, hanem vallásos és erkölcsi életének is.

— Lauri, mi történt? Édesem, mi jött közibünk? — kérde.

Arcom égett, szeméimet lestittem. Nem mondhattam meg neki, hogy szeretem, s hogy szívem megszakad azért, mert Lady Maudot veszi feleségül. Ajkaimra jöttek a szavak, de tudtam, hogy nem szabad kimondanom, nem még akkor sem ha életemet menteném meg általa.

— Lauri maga eddig oly bátor és őszinte volt velem szembe, mondá Lance. És most alig beszél hozzám.

Próbára akartam tenni. Azt nem kérdezhettem meg egyenesen tőle, ha vajon igaz-e hogy más szeret és azzal házasságra akar lépni; de a tárgyra vonatkozó kérdést intézhettem hozzá.

— Gondolkoztam — folytató Lance — ha vajon valamilyen megbántottam e magát. Előismerem, hogy midőn oly hidegnek látszott hozzám, roz neven vettem, és azon reményben, hogy barátságosabb érzelmét ébreszték fel magában, kissé félre húzódtam. De Lauri most látom, hogy nem így kellett volna magával bánni. Nem fogom többé azt tenni. — A legközelebbi alkalommal midőn vissza küldi azt a mit én jónak látok magának, rögtön megyek személyesen s megnézem, hogy mi a baj.

Miért pirult el? Lauri, hadd nézzek a szeme közé.

Hogy engedhettem volna meg! — Szégyen pirtol borított arcom mind lejjebb-lejjebb hajolt.

— Nem tudtam elgondolni, hogy mi jött közibünk, mondá Lance.

Itt volt az alkalom a próbára!

— A maga szeretetére oly sokan tartanak igényt — mondám félre habozva.

Ita tagadja állításomat, akkor reménylhetek gondolom; de ha elősmeri, akkor az a mit hallottam mind igaz.

— Nem tudtam elgondolni, hogy mi jött közibünk, mondá Lance.

Itt volt az alkalom a próbára!

— A maga szeretetére oly sokan tartanak igényt — mondám félre habozva.

Ita tagadja állításomat, akkor reménylhetek gondolom; de ha elősmeri, akkor az a mit hallottam mind igaz.

Felolvasót a felolvasás bevezetője körül kú-lönösen a nők, kiknek figyelmét a legnagyobb mértékben le tudta kötni, élénken megtapasztalták.

Második felolvasó Barabás Lajos, helybeli unitárius lelkész volt. Felolvasásának bevezető részében tiltakozott azon vádak ellen, melyek korunk vallástalanságát hangoztatják, utal azon számtalan jótékony egyeletre és intézményre, melyek az árvák, elhagyottak, elnyomorodottak, testi vagy lelki búsaságban sanyalódók gyámolítását tűzték ki feladatukul, s melyek éppen a mellett tanuskodnak, hogy a vallásos élet soha ily mértékben nem nyilatkozott, mint korunkban, mert a vallásos élet nyilvánulása nem annyira a külső formák megtartásában, mint inkább a jótékony cselekedetekben áll.

Felolvasását azzal az óhajattal vezette be, vajha a könyvek könyve egy kunyhó és salon asztaláról sem hiányoznék, s annak olvasása a lélek mindennapi kenyérévé lenne!

A felolvasásokat megelőzőleg »A székel-Kereszturkó unitárius egyház dalköre« Beckertől »A kápolna« című, bezárólag pedig Beethoventől »Isten dicsősege« címűt quartett adta elő, meglepő szabotossággal. A kik tudják, hogy ezen dalkör tagjai egymástól 10-15 kilométernyi távolságban élő papok és tanítók, kik havonként csak egyszer gyűlhetnek össze tanulás végett, azokat valóban meglephette azon tökély, melylyel az említett két nehéz darabot előadták. Ha minden egyházkör papjai és tanítói a dal művelésében ily dicsőre méltó buzgalom fejtelenek ki, mint ezen kör tagjai, úgy a szép-művészetek ezen legszebb ágának fejlődése rohamos fejlődésnek indulna országunkban. — Ezen dalkör mindenestire példányképtül szolgálhat.

... téri.

Kolozs a tisztujítás előtt.

Kolozs, 1889. márc. 10.

Hat év egy község életében nem nagy periódus. S még rövidebbnek tetszik ez azon községi tisztviselők szemében, kiknek választatóságát az 1886-iki községi törvény meg-hagyni kegyes volt. Úgy képelem rájuk néve a tisztujítás időszakát, mint vallásos ember előtt az 6-estendő utolsó napját, melyen — mintegy megilletőve — magába száll s önön lelkiismeretének beszámol azon tettekről, melyeket a kötelesség mezején önmaga-, embertársai- és Isten iránt teljesített.

Igy a lelkiismeretes tisztviselő is önvizsgálódásba merül s számon kéri lelkiismeretét a felől, hogy méltó volt-e ama megtisztelt közbizalomra, mely őt állásában sorompóba hívta? Nem élt-e vissza a hatalommal s talán épen azok rovására, kik ezt kezébe adták? Nem lépte-e át azt a mezsgyét, melyet a köz- és magán érdekek közé a jog arany-ekeje-vont? Nem ártotta-e ki kezéből azon Áriadne-fonalat, mely az érdekek labirintuszából a tiszta igazság szabad ege alá kivezet?

Mert hát illik ám ide is az írás szava, hogy: »Sokan vannak a »hivatottak«, de kevesen a »választottak!« A község szabad választatási jogi pedig — hogy képpel szóljak — egy rosta, mely arra való, hogy e »nem választottak«-at kihullassa.

Ott, hol e rostát a teljesen szabadon alakulhatott közvélemény forgatja: a választási jog, mint intézmény, tündös és eredményesen csak jó lehet. Ott azonban, hol a választók akaratát külső hatalom irányítja, hol a szabad szóra a presszióknak százelele neme nehezedik: csak »hivatottak«-tolakodhatnak föl a polczra, de »választottak« nem!

Kis városunk e napokban hasonló küzdelemnek néz elébe. E f. hó 26-ára van kitűzve a tisztujítás, mely napon a főjegyzői, orvosi és utjabban a főkapitányi állások kivételével az összes tiszt és kezelő személyzet megújittatik.

— Igaz Lauri, válaszoló. A szeretet határtalan az ő képességében.

Tehát csakugyan igaz volt. Mert ha nem lett volna igaz, azt kellett volna mondani — én senkit sem szeretek annyira mint magat.

A mint ott állottam, karjai által fél átölelve, arca arcom felé hajolva, úgy éreztem, mintha a szív meghalt volna bennem; éreztem, hogy arcom színt elvesziti, s tagjaimat az erő elhagyja. Nem adtam volna a világot ha halva eshettem volna lábaihoz.

De egy kétségbeesett erőfeszítéssel össze szedtem magamat. — Igyekeztem szívem dobogását csendesíteni, s minden idegemet megtámadó fájdalmat fékezni. — mosolyogni próbáltam midőn választottam, de ajkaim oly hidegek és merevek voltak mint egy haldokló ajkai.

— Lauri — kiáltá a cousinom hirtelen — maga nincsen jól; maga beteg és roz kedélyű; bár megmondaná nekem, hogy mi bántja.

— Semmi — válaszolám; nincs semmi baj. És Lance én azt reményelem, hogy maga a jövőben nagyon boldog fog lenni.

Gyöngéd mosoly vonult át az arczán, és én keserű fájdalommal éreztem, hogy Lady Maudra s a vele eltöltendő jövőre gondolt.

— Lauri, én is azt reményelem — mondá. — Sőt a mennyire valaki valamiről biztos lehet, biztos vagyok róla.

S amint beszélt a régi bizalmas mozdulattal simogatta a vállamra s félíg az ő keblére hullott hajamat; keze hosszasan nyugodott a hullámzó sötét fürtökön, épen mint akkor midőn a Yaton házban a cédurus fa alatt először megtalált. — Pedig már akkor is más szeretet!

A féltékenység lángja lobbant fel bennem, s égette agyamat. Nyájas szavai, ölelése és gyöngéd simogatásai nem engem illettek;

A legerősebb küzdelem előreláthatólag a polgármesteri állás betöltése körül fog kifejlődni, mivel Zabulik László jelenlegi polgármesternek hatalmas ellenfele akadt Hankó Veres Károly megyei főszámvéző személyében, ki a polgármesteri állásra szintén aspirál és pedig nem reménytelenül.

Előtte hihetetlennek tetszett, a mit látok. Soha sem hittem ugyanis, hogy — főleg választási ügyekben — itt más akarat, mint a tekintélyes, sőt vagyoni és hivatalos állásuknál fogva hatalmas Zabulik család akaratát érvényesüljön; de többször mondom: csak hogy fel is tesse a fejét. És ime, ma egyszerű polgárok lépnek a sikkra és sorakoznak e hatalom ellen, választási joguk szabadon való érvényesíthetőségének tudatában... az az, hogy csak »reményben«, mert hát a tanácsház, mint másolt is, nálunk is »sok az ut«.

A polgármesteri állásért folyó küzdelem jelenlegi stadiuma ez.

A többi állások közül még csupán a főkapitányi állás betöltése iránt nyilvánul érdeklődés, de csakis ez, mert hát választás alá nem esvén, a kinevezés iránt csupán »érdeklődni« lehet.

S az érdeklődés is kezd már szűnni azon hír után, mit a központból hozoghatnak, hogy t. i. jelenlegi főkapitányunknak, Zabulik Sándornak a kinevezetése biztosra vehető, mivel — mint állítják — neki ez már a képviselő-választások kétséget kizárólag meg lett ígérve.

Vigil.

A párisi világkiállítás.

49 kongresszus.

A párisi világkiállítás előmunkálatai soronyan haladnak s az igazgatóság hirdeti, hogy a kitűzött időre mindenestire megtartják a megnyitást. Eddig 43,000 kiállító van bejelentve; — még pedig 28,000 francia és 15,000 külföldi. Lesznek egyiptomi, japáni, siami, perza és amerikai kiállítók is stb.

A kiállítással kapcsolatban 49 kongresszus is tervben van. Közök léghajósok, állatorvosok, tűztöltők, fényképeszek nagygyűlései, továbbá időmérés, fogászati, fényképeszeti kongresszusok, tanácskozások, az egységes óra stb. kérdése fölött.

Mind e kongresszusok s gyűlékezések tizenöt csoportba sorozták s egy-egy osztálynak elnökei Sully-Prudhomme, Jules Simon s Durny Viktor is stb.

Bikaviadalok.

Egy spanyol társaság a párisi világkiállítás alatt bikaviadalokat akar rendezni.

A minisztertanács ezt meg is engedte, de oly feltétellel, ha a bikaviadalok dél-franciaországi módon fognak rendezetni vagyis minden veszély kizárásával.

Hogy a spanyol társaság Párisban jó üzleteket fog csinálni, kétséget sem szenved.

Egy család milliói.

A World című amerikai újság hosszas cikket szentel a Vanderbilt család millióinak. E lap szerint e vagyon 274,000,000 dollár rug s évenként 13,864,400 dollár hasznat hajt (körülbelül 31 millió forint.) Ha a vagyon érintetlen marad huszonöt év alatt kamatosult együtt épen egy milliárd dollárt fog kitenni.

A milyen most, ha egy dolláros bankkóban képzelnék, már most is egy és egyegyedszer érne körül a földet azaz 31,321 ezer mérföld hosszúságú csinos szalagot képezne.

A William H. Vanderbilt nyolcz fia és leány közül, a leggazdagabb jelenleg Cornelius Vanderbilt, kinek vagyonát 110,000,000 dollárra becsülik; azután jön William K. Vanderbilt 85 millió dollárral; a többieknek aztán »csak« 12 vagy 16 millió dollár van mindegyiknek külön-külön.

Lady Maudnak a tulajdonai voltak. — Türelmetlenül taszítottam el kezét.

— Ne nyuljon a hajamhoz, — kiáltám; terheire van. — Ne érintse a hajamat sem a kezeimet.

Fájdalmas meglepetéssel nézett reám, s visszahúzódt tőlem. — Arca lángra gyult. — Bocsánat, — mondá. — Nem volt szándékomban kellemetlenséget okozni. — Ezután ovatosabb leszek. De Lauri hogy megváltozott maga irántam! — Szent ég, hogy megváltozott!

— Azt hiszem ideje volt — vizionzám olyan neveléssel mi előtte is borzasztónak tetszett. — A javulás sohasem késő, és én most javulni kezdek.

— »Javulni?« Lauri, ez annyit akar jelenteni, hogy kevésbé szeret — mondá szomorúan.

— Nem jelent és nem jelenthet egyebet, válaszolám amint tőle elstiettem.

Nem tudtam volna még egy pillanatig ott maradni vagy egy szavát elviselni.

XXXI.

— Lady Lauri, hova siet? kérde egy nevető csufondáros hang.

Siettemben, a saját szobámba szaladva, Lady Mauda titódom, ki oly időn mint a hajnal maga, egy igézó reggeli ruhában, bizonyosan a terraszra igyekezett, hogy Lancehoz csatlakozzék.

— Maga rettenetesen siet, mondá nevetve. Azt gondolná az ember, hogy az idő nagyon drága előtte.

Ijvedve retemt vissza, midőn szenvedély dult fehér arcom eltté mellette. Nem állottam meg, hogy válaszoljak.

— Milyen tragédiái királyné! mondá.

Ő ment, hogy cousinommal találkozzék.

Mikor William H. Vanderbilt meghalt, kerekaszámban 200 millió dollárt hagyott gyermekeinek; ezeknek már akkor volt egy tucat milliójuk, részint nagyatjuk millióiból, részint börze-nyereségből.

Ugy, hogy az öreg halála után három évvel a hagyaték 62 millió dollárnyi borzasztó összeggel gyarapodott. E növekedés különben a Vanderbilték híres vasuti részvényei és kötvényei áremelkedésének tulajdonítandó, de még inkább ama részvény systemának, a mely gyakran 250 százalékkal gyarapodott.

A közhiedelemmel ellenkezőleg William H. Vanderbilt asszony, a híres »vasuti király« özvegyének nincs személyes vagyona; csupán évráradékot húz, a mely évenként 200 ezer dollár jövedelmet tesz ki.

Az Emke bálja.

Gróf Teleki Domokos és gr. Bethlen Gábor elnökléte alatt valóban impozáns gyűlés volt tegnap a városház nagytérben. A grófnő elnök gyönyörű tűvölzö beszéddel nyitotta azt meg.

Hónapok előkészülete után — úgy mond — holnap meg lesz az Emke-bál. Bizottás-gunk elvégzi küldetését, melyet a legszentebb nemzeti ügy javára vállalt el.

A bál előző napján kötelességemnek tartottam — folytató — kedves munkatársaimat, melyen tisztelt nagysádotokat és urakat még egyszer és utoljára egybe fűrésztani.

Hadd számoljunk el az eddig végzettakról s foglaljuk egybe a holnapi nap képét. Társadalmi egyttés fáradozásnál ez az elnök alkotmányos tiszte.

Konstátálhatom — úgy mond — hogy a kolozsvári első Emke-bál sikere, a legfényesebbnek ígérkezik. Köszönöm ezt előre s zivés támogatásuknak, melylyel ügyeinket és engemet megajándékoznak kegyesek valának.

Elvégezvén e gyűléstünk programját, felkérem elnök társamat gr. Bethlen Gábor urat a gyűlés vezetésére, Sándor József köpfőtítár urat pedig az előadói tisztt végzésére.

Bethlen Gábor elnök kijelenti, hogy alkotmányos tárgyalásokra tág kört nyit, s legelőbb is az előadót kéri a bál ügyeinek előterjesztésére.

Sándor főtitkár előadja, hogy a bál fényes sikerében ma már kétkedni nem lehet. Belépő jegyekből máig 1400 fnt van már is együtt. Ismerteti ezután ajlvényleket, a táncrendeket s a bál legérdekesebb mozzanatát s sorsolási ügyét. Sorejegy csak körülbelül 30 maradt. Ezt is csak azért tartották vissza, hogy a bálra néhány maradjon.

De áky indítványára elhatároztott, hogy a bál végével gr. Telekiné elnökléte alatt egy szűkebb bizottság teljesítse a leszámolást. Több indítvány tárgyalattott ezután. Nevezetesen mindkét zenekar a földszint két oldalán helyeztetik el és az így fenmaradó erkély-székek szintén eladatnak.

Az ellenőrzésre, jegyek elszedése néve a közönség kényelmére tekintettel, tetteket az intézkedések. A gyűlés végén a bizottás fáradsáttalan elnöke, gr. Teleki Domokos mondott szép beszédet, a mit a következőben ismertettünk.

Mályen tisztelt nagyságos asszonyaim, uraim!

A tárgysorozat ki lévén merite utolsó gyűléstünk véget ért. Engedjék meg ez alkalommal, hogy ismételtlen hálámat fejezzem ki

Talán a múlt este, midőn elváltak, Lance megcsókolta, s azt sugta a fülebe, hogy ma reggel korán találkozzék vele mielőtt a társaság többi része le menne. Féltékeny képeletem elibem varázsolta a jelenetet. Ha lett volna egy kis bölcsesség bennem, a szobámba mentem volna. De nem tettem, látom kellett a legrosszabbat, látom kellett ha vajon találkoznék-e, az a férfi a ki szerettem, és a szép leány akit ő feleségül akart venni.

A nők szeretik az önkínzást. A folyósónak egy olyan széles ablakhoz mentem melyet az örök zöld borostyán tömötten beült. Itt láthatam a nélküli, hogy látsassam s amár amit láttam gyötrelmem volt szívemnek és szemeimnek, de azért ott maradtam és néztem.

Együtt sétáltak, a kedves vidám arca öt övéhez volt emelve, mind a két kis kezével átfogva tartotta a Lance karját, élénken beszélt, s cousinom hallgatta. De a Lance arczát felleg borította.

Lehet, hogy szeretők voltak, lehet, hogy kevés idő választotta el őket a házasságtól; de Lanceval nem volt minden a rendjén.

Igy néztem őket egész addig míg a földalmat tovább elviselni nem tudtam. Most már eleget tudtam. Cousinom nem monnia ugyan meg, hogy nőül akar, de én azt hittem, hogy elég okot adott reá, hogy azt gondoljam. Tompa kétségbeesés fogott el. Nem tudtam nyugodni. Mit tegyek? Mit tartott fel a jövő számomra?

Mint egy álomban mentem le a reggéliző szobába. Épen csak annyit tudtam, hogy Lady Maud Lance mellett ült, s keblén egy pompás piros virágot viselt, mit bizonyosan cousinom szakított számára.

Tekintetemet egyszer sem engedtem Lanceon nyugodni, de éreztem, hogy ő hosszasan és szomorúan nézett reám.

(Folyt. köv.)

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZAJA.

1889. Március 12.

Egy fekete fátýol története.

A „Dora“ szerzőjétől.

Az »Ellenzék« számára fordította: Amica.

XXX.

kegyes fázisúakéért, mely nélkül a holnap birtos siker, soha sem létesülhetett volna.

Adja az ég, hogy Kolozsvár közönségének lelkesedése, kitartása buzdítsa az országot a legmagasabb zászló körül. Ne csak bálunk legyen sikeres de példánk is.

Eljén legdrágább kincstünk és magyar nyelvünk hűségére, éljen az Emke!

Zajos taps és éljenzés követte a szeretve tisztelt grófnak elnök szavait s ezután a gyűlés a holnap nap iránt a legszebb reményekkel eltelve oszlott szét.

A gyűlésen, a mint körülnéztünk, ott láttuk az urnák közül: gr. Teleki Domokosné, Bartha Miklósné, Sigmund Dezsőné, Deák Pálné, dr. Hegedűs Istvánné, Horovitz Sámuelné, öv. Korondy Mózesné, Magyar Gézáné, Miskolci Kálmánné, Páncsél Imréné, Trandafir Miklósné, dr. Vályi Gáborné stb. — Az urak közül ott volt: gróf Bethlen Gábor, Deák Albert, Sándor József, Kuskó István, Merza Lajos, Berde Béla, Eöri Ernő, Baintner Hugó, Barcsay Domokos, Bőllöny József, dr. Farkas Géza, Fejérvári Jenő, dr. Csernátony Gyula, Gáman József, Kovács Gyula, László László, gr. Lázár István, Matskásy Pál, Péchy János, dr. Rózsahegy Aladár, Szekula Ákos. stb. stb.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, március 12.

Kossuth Lajos dispolgári oklevele. Gyula város polgármestere, Dobay János Kossuth Lajos dispolgári oklevelét, mely rendkívül díszes kiállítás, a napokban küldte el a nagy hazafinak egy levél kíséretében, melynek elején bocsánatot kér tőle a „Mélyen tisztelt hazafi! megcsillásért, — úgy mond — ebben találja a polgári érdemek teljességét s azután így folytatja: Az érdemek e teljessége s az érdemek ez elismerése méltán illeti azt, ki nemzetünk hivatását oly ragyogóan írta be egykor földrésztünk nemzetének történelmébe. Kialhatik a kebel-sok sok minden, de a multak emléke soha s ha a multak emléke egykor újabb megcsillás talán elementáris erővel fogja követelni a tisztelget magá iránt, oh! akkor önnök tisztelt hazafi, az események kéréselhetetlen melete nagy igazságot szolgáltatott. El még e nemzetben a multak kiolthatatlan emléke s a hazaszeretet s ezt azon férfunk köszönheti, kinek szíve hontalanságban is hazája s nemzetét dobog, ki e szeretetet a távolból is átgázolja hozzánk. Ezt viszonzzuk mi ragaszkodásunk s őszinte tisztelgetés s szerény jelével, ez itt mellékeltem okmányt, kérvén, hogy azt elfogadni kegyeskedjék, kérvén egyutt résztunkról az egek urát, hogy őnt nagy hazafi, mindnyájunknak még sokáig éltesse az isten. Hazafiai tisztelgettel maradván, Gyula, március 2-án 1889. Alázatos szolgálja: Dobay János a. k. polgármester.

Erődy Béla dr. a kolozsvári tanterület főigazgatója, f. hó 6, 7, 8 és 9. napján tartott látogatását a marosvásárhelyi rom. kath. nagygymnasiumban. A két első nap a szer- és könyvtárakat vizsgálta át, a két utolsó nap pedig az előadásokat és feleleteket hallgatta meg. Kilenczedik d. u. a tanterülettel értekezletet tartott, mely alkalomból örömmel konstatálta, hogy a szertárak beállítása, a téli tornaterem, az ifjúsági könyvtár, a tanuló előmenetele és figyelmeztetése valamint az egyes tanárok kezelési módszere a kívánalmaknak igenis megfelelnek. Kinyilvánította azt is, hogy miután a marosvásárhelyi rom. kath. nagygymnasium a vidéken jelentékeny kulturmissiót teljesít, ebbeli feladatát pedig mostani bevégzetlen, csonka stadiumában megoldani nem képes, azért multhatlan szükségét látja annak, hogy a hat osztályú gymnasium haladéktól nélkül fogymnasiummá kiegészítessék. Erre nézve kedvező körülményül szolgál az, hogy az intézet jelenleg is egy nyolc osztályú gymnasium népesítésének megfelelő létszámot mutat föl; a 7. és 8. osztályok számára alkalmas helyek rendelkeznek; a szertárak pedig úgy vannak beállítva, hogy a 7. és 8. osztály igényeinek is megfelelnek. — Vajha Erődy tanterületi főigazgatónak a széki főváros érdekében felelt ezen óhajta illetékes helyen se lenne a pusztában kiáltónak szava!

Gr. Teleki Domokos Emke béli elnök ma 100 forint váltotta meg bál belépő jegyét. A nemes grófnő ezen tette nem szor elismerésre s annál kevésbé, mert ez nem az első áldozat, melyet az Emke szent ügyének hoz. Sok ily lelkes honleányt a hazának!

Gr. Bethlen Gábor főispán, az Emke elnöke ma szintén 100 forint adott át a bál pénztárának, jegye megváltása fejében. Bethlen Gábor gróf, kinek személyében összpontosul ugyazólván a magyar állameszme, ennek terjesztésében oly óriási érdemekkel bír, kétszeresen jól esik ezt feljegyeztünk mert a nemes gróf nemcsak erkölcsileg hanem anyagilag is előjár a szép példával.

Főúri eljegyzés. Altorjai Báro Apór István cs. kir. tarts. huszár hadnagy és nagybirtokos, néhai altorjai br. Apór Géza és neje szül. néhai bethleni gr. Bethlen Gizella, fia eljegyzte: néhai Aubin Károly lovag, cs. kir. tábornok és neje szül. Ugron Katalin, nagyműveltségű és bájos leányát Clarisset. Boldogságot kívánunk mi is a frigyesz.

Börtönvizsgálat. Kolozs megye közigazgatási bizottságának a börtönvizsgálat mezejtésére, kiküldött tagjai gróf Bély Ákos főispán vezetésével a megtekintették a kir. törvényszéki börtön összes helyiségeit, melyekben dr. Biró János kir. ügyész, kalauzolta a bizottságot. Gr. Bély Ákos főispán a tapasztalt rend és tisztaság s általán a börtön kezelése felett legteljesebb elismerését.

A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint közöljük, hogy a Franciaországba irányuló személyforgalom érdekében Budapestről — úgy az Arlbergben — mint Németországban át Párisba, Epernyába, Chaloussur Marne-ba és Nancyba szóló I. és II. osztályú 10 nap érvényességű közvetlen menetjegyek léptek életbe, melyek úgy Budapest személy-pályaudvar állomáson, mint a m. kir. államvasutak városi menetjegyirodájában (Hungária szálló) válthatók a hol is ezen jegyek tekintetében bővebb felvilágosítással készséggel szolgálunk. Budapest 1889. március 9-én. Az igazgatóság.

A trónörökös vadászkastélya. Máramaros-Szigetről írják: A trónörökös által bérlet vadászterület bérletét az erdőigazgatóság megszüntette. Hogy a trónörökös vadászkastélyával mi történik, bizonyosan nem tudja senki. A vadászkastély az Erdészvölgyben, a Tiszavölgyön gyönyörű helyen van, méltó kirándulási helye az idegeneknek és a máramarosiaknak is; de a kastély fenntartása sokba kerül, maga a kastély felépítése és beruházása 100,000 frtra rug. Azt híresztelik, hogy gr. Teleki Géza orsz. gyűlési képviselő óhajta e vadászkastély birtokába jutni, annál is inkább, mert a Teleki grófok birtokosok Máramarosban.

A visszautasított Boulanger. A Palais Bourbonba nagy szavazattöbbséggel jutott be Boulanger. De a Palais de l'Industrie-nek, a párisi művészeti kiállítás palotájának kapui választóinak óriási többsége dacára sem nyílnak meg előtte. Először a Vaselot által készített Boulanger-mellszobrot utasította vissza a jury, most pedig hasonló sorsban részesült az a mellszobor, melyet Rosa Károly akart kiállítani.

Drága hegedű. A világnak egyik legértékesebb hegedűjét hozta nemrég Riechers hegedűcsináló Berlinbe s 25,000 márká összegért eladta Meyer Valpár hegedűművésznek. Ez a hegedű természetesen csak valódi Stradivarius lehet. A megvett okiratok bizonyoság. szerint Stradivarius 1716-ban egyenesen I. György angol király megrendelésére készítette e hegedűt. — Ugyancsak Riechers tavaly Joachimnak adott el egy Stradivariust 20,000 márkán. Joachimnak most öt valódi Stradivariust van.

Farsangi hírek Monte-Carloból. Ugy hallatszik, hogy Monte-Carloban a farsang alatt husz milliónál többet vesztettek a játékosok. Ezzel arányban a párbajok és az öngyilkosságok is növekedtek. Azt mondják, hogy csupán február hónapban 15 párbaj és 16 öngyilkosság történt. (Eset az a bűn fészket még mind nem tudják elpusztítani?)

Az utolsó kétféjű sas. Gyászos idők szomorú emlékei sokáig lebegtek mindenfelé az országban, állami épületeken, magánházakon. A sötét napokon lomhán terjeszkedtek a magasban, kétfél tekintve kétfél álló fejeikkel; de mikor felderült az alkotmányosság, a szabadság hajnala, visszaki-váncsoztak a sötétbe: pinczedökvába, lomtárakba. A négy folyóval, három bércczel ékes országos czimer került a helyökre, csak imitt-amott maradt-szégyszemre egy-egy kétféjű sas. A királyi temető-városban, Sz.-Fehérvárt az Arany sas fogadó kapuján lógott az utolsó. A korcsmáros sehogyse akart megválni évtizedes czimerétől, mely már ütött-kopott; nem ragyog, nem csillog, mégis szemet szurt mindenkinél. Ezentul nem bántja majd senki szemét. A korcsmárost is magával ragadta a hazafias áramlat, nem tűri meg tovább a házán e kétféjű sást. Ha nemet lesz az ifjúságunk, legyenek az öregek még magyarabbak, mint voltak; a jó öreg korcsmáros lemond régi, megszokott czimeréről és az eltávolításnál hazafias ünnepélyt rendez. Március 16-án lesz az ünnepség s a kétféjű sas eltávolítása után megünnepelik a nagy márciusi nap emléket.

Nyilvános köszönet. Dr. Fabinyi Rudolf egyetemi ny. t. f. hó 2-án és 9-én tartott felolvasásai tiszta jóvedelmének felét 41 forintot adott át — a „Középiskolai tanárjelöltek segélyező egylete” alapja javára. Ez emberbaráti tetteért fogadják nyilvánosan is az egyesület választmányának őszinte köszönetét. Kolozsvár, 1889. március 11-én. Szabó Péter e. i. elnök. Gaál Lajos e. i. titkár.

A siketnéma intézet részére újabb a következő adományok érkeztek: Gáman Zsigmondné értékpapirokban 100 forintot küldött Albach Géza polgármesterhez. — Szász-Régen város tanácsa küldött 8 frt, ez összeg állíres adományból gyűlt be. Bohus Pál apáczai ev. ág. lelkes gyűjtése 3 frt 20 kr. Bodor János szegény ev. ref. lelkes gyűjtése és Péter Antal apagyfalusi ev. ref. lelkes gyűjtése 4 frt 50 kr. — Fogadják a nemes szívű adományozók és gyűjtők a felügyelő bizottság hálás köszönetét.

VÁROSI HÍREK.

Szokatlan élelkeség uralkodik ma városunkban. Daczára a kellemetlen időnek, mi a nagy sár alakjában valóban borszantó akadályt gördít a járókelők elébe, mégis hullámkzik a járda a sétálóktól, kik között a vidék is nagy számmal van képviselve. Megmagyarázza e két körülményt — egy felől a mai látogatott országos vásár, továbbá az Emke-bál, melynek előjelével leptonnyomon találkozik a szem. A kirakatokban csinos tánczrendek és rendezői jelvények sorakoznak egymás mellett; — izletes étkekkel, teli tállakkal találkozunk az utcán; minden felől sietnek velük a színház felé,

ellátni a gazdagnak ingerkőz buffet-et. — A színház előtt dísznövényeket rakosgatnak halomba, míg benn serényen foly a páholyok tisztogatása s a tánczenemű alakított nézőteret díszítése. Szóval az Emke-bál már előkészületeivel dolgoz az a figyelőnek s felkelti az érdeklődést.

Március 15. A kolozsvári március 15-iki ünnepély az idén egyike lesz a legsikerültebbeknek. Jegyeket ez ünnepélyre előlehet jegyezni Merza Lajos főpénztárnárnál az Emke központi irodájában (Iparos-palota) és Böckl Károly kereskedésében.

Diszmagyar ruhában fognak megjelenni a március 15-iki ünnepélyen a szereplők. Nagyon helyes, mert ezáltal is emelni fogják a nagy nemzeti ünnep fényét.

Elhalasztott darabok. A kolozsvári nemzeti színház igazgatósága elhatározta, hogy a pályanyertes »Ildikó«-t, valamint a többi megdícsért és előadásra elfogadott darabot csak a jövő őszi szezomban fogja bemutatni. Ez elhatározásra egyfelől a rendelkezésre álló idő rövidsége, másfelől az őszi szezomban nyilvánulandó fokozottabb érdeklődés birta az igazgatóságot, nem akarván a bemutatásra váró művek esetleges sikerét a tavaszi lanyhaság esélyeinek kiténni. Ez az intézkedés mindenesetre helyes. Összég a szerzők is kényelmesen megtehetik darabjaikon azokat a változtatásokat, melyek a be rendezés és színi hatás szempontjából szükségeseknek bizonyultak.

Széchenyi emléke. A kolozsvári kereskedők és kereskedő ifjak egylete Széchenyi Istvánnak emlékére rendezendő ünnepélyét a jövő hó 8-án saját helyiségében tartja. A program összeállítása a választmány feladatát képezi.

Társas vacsora. A kolozsvári orthodox izraelita »Chevra Cadischa« egyület igen jól sikerült társas vacsorát rendezett tegnap az Újvilág helyiségében. A lakoma folyamán sikerült pohárköszöntőket mondottak: Glasner Mózes főrabbi a királyra, Burger József a főrabbi, Ilkovicz Sámuel a hitközség tagjainak egységére tritették poharaikat. A lakoma folyamán Wertheimer Vilmos, az egyület buzgó elnöke mintegy 65 frtnyi összeget gyűjtött össze a kolozsvári süketnéma intézet számára. A kedélyes és minden ízében jól sikerült lakomának az éjjeli órák vetettek véget.

Öngyilkosság becsületérzésből. Weisz Dávid, vasuti kalauz-helyettes mint már írtuk tegnap délelőtt agyonlőtte magát. Hátrahagyott levelében öngyilkossága okául becsületérzetét hozza fel, a mely következképpen sértett meg: Egyik kártára ezelőtt mintegy két hónappal elkövetett sikkasztással vádolta őt be, azt állítva, hogy W. D. az említett időtáiban 60 könyv utánfizetést nem szállított volna be. — E vád alapján a felügyelő vizsgálta megindított s hábar W. D. teljes ártatlansága kiderült, mindazonáltal szolgálati érdemből váltó-örnek degradálták s innen elhelyezték őt. Már maga a vád, de különösen ez a degradatio elkeserítették az ártatlan és becsületére igen érzékeny kalauz-helyettest. — Ennek következtében vált meg az élettől, miután szorgalmas munkája által szerzett és szerény életmódja által meg takarított állereit a jótékonyaság oltárára helyezte végrendeletileg. Ily cselekedta hagyott összesen 1000 frtot és pedig ebből 200-at az Emke részére. A szerencsétlen ember balsorsa mély részvétet keltett fel ismerősei körében.

Rendetlenkedő rendőr. Tegnap d. u. egy közrendőr nem közönséges patáliát csapott a városházán. Miután a tünemények megszűntek elvonta a tért a rendőri erély demonstrációjától, a vásárban keresett objektumot hősies törekvésűnek s meg is találta azt egy szekerével magánosan tátongó lóban. Természetes, hogy a rendetlenkedés ily magas fokát nem hagyhatta büntetés nélkül s a szegény állatot a »törvény nevében« letartóztatván, az ismeretes barátságos érintkezés közben kísérte a városházára. De ez a »bekísérés« olyan vesztett módon történt, mint valami veszedelmes tünemény. A rendőr félénél fogva rángatta a lovat, az pedig futott, a mint csak lábai arra képesítették. A városház előtt és az udvaron áldogálók sikoltva ugáltak el a rendőri erővel száguldosóra kényserített ló elől; a rendőr pedig beérvén a városház udvarára, az önelégültség nagy fokú mértékével tekintett a rökföztött bravourra, melyet egy kis emotiozserzés okából engedett meg magának.

Aranykönyv.

Adományok a Mátyás király szoborra.

(VIII. közlemény.)

A Kolozsvárt felállítandó Mátyás király szoborra 1889. évi február 20-tól március 1-ig a következő adományok fizettek be:

Belügyministeriumban tett gyűjtés 13 frt 50 kr, Ugocsa vármegye törvényhatósága 30 frt, Kalotaszegi takarékpénztár 20 frt, Gyarmathy Zsigmond 5 frt, stb. együtt 26 frt 50 kr. Száva Demeter Gyeké 50 kr, Pap Ferencz 1 frt, együtt 1 frt 50 kr. Waller József Máko 5 frt. Br. Fejérvári Géza honvédelmi miniszter 10 frt. Honvédelmi miniszteriumban tett gyűjtés 46 frt 80 kr. Tordaitakarékpénztár 20 frt. Takács Károly gyűjtése Nagy-Váradon 17 frt, Völgyi Nándor gyűjtése a pénzügyminiszterium illetékügyi osztályában 5 frt 50 kr. Eresi és vidéki takarékpénztár 5 frt.

Kovács Ferencz tanító Maros-Ludas és az ottani állami iskola filléres gyűjtése 2 frt. Moson-megyei takarékpénztár 5 frt, Szabadkai törvényszék gyűjtése 9 frt. Sárközi takarékpénztár Kalocsán 10 frt. Rimaszombathi

takarékpénztár 10 frt. Osztrák-magyar bank szegedi fiókjának gyűjtése 27 frt. Kovácsky Lajos igazgató tanár Új-Verbáson 2 frt, Tóth Borog Bpest 2 frt, Szabolcsmegyei tpénztár 10 frt. Petri Mór Szilágy szerkesztője 1 frt. Beér Ferencz Zríováról 1 frt. Kabdebó Péter gyűjtése N.-Szeben 7 frt.

Vécei Sámuel Kolozsvár 8 frt. Svartz Adolf Budapest 2 frt. Jakab Elek gyűjtése Budapest 20 frt. Rádiger Géza gyűjtése Szabod 4 frt 90 kr. Saaghy százados parancsnok a Ludovicanál az egyéves önkénytes osztály közt 12 frt 88 kr. A háromszéki takarékpénztár 20 frt. Balás Emil nyug. tordai kirobányahivatali főnök Budapest 5 frt 50 kr. Összesen: 350 frt 08 kr.

Ehez számítva a VII-ik közleményben kimutatott 3636 frt 99 krt, teszen a kezem alá begyűlt összeg 4037 frt 07 krt.

Mindez a kolozsvári kisegítő takarékpénztárba helyeztetett el.

Fogadják a nemes szívű adakozók szíves köszönetünket.

Kolozsvárt, 1889. márcz. 6.

Nagy Lajos,

pénztárnok.

Nemzeti színház.

Bérlet

145-ik szám.

Kolozsvár, 1889. márcz. 13.

PÁROS SZÜKTETÉS.

Operette.

Ezt megelőzi:

A NÖK ISKOLÁJA.

Vígjáték.

Közönség köréből. *)

Nyilatkozat!

Az »Ellenzék« 54 számában megjelent válasz közleményből lettem figyelmes azon cikkekre, mely a pujiak érdekében az ezen vidéken nem ismert s így nem is olvasott »Magyar Államban« megjelent.

Mindkét cikk elolvasása után azon tapasztalásra jutottam, hogy akaratlanul mint Pilátus a credoba hírlapi polemika kívántam besoroztatni. Hogy azonban ennek eleje vételessék s az olvasó tisztelt közönség is felvilágosítva legyen kinyilatkoztatom, miszerint a Magyar Állam közötti cikkéről tudomásom nem volt s abban részem nincsen. Itten Pujában és vidékén a kevés de különféle hitfelekezett magyarság mindig a legjobb egyetértésben élt és él jelenleg is, segítették egymást kölcsönösen úgy a hogy lehetett. Egy észrevétele van azonban a válasz »ma itt holnap ott« vagy »is magyarságban« vitlita kifejezésre, melyet cikkirő mint régóta azon megyében lakó úgy látszik tisztában nincsen. A partiolarismus védelmi hálaistennek már rég ledőltek, s a magyar ember hazájában mindenütt otthon van és nem jövevény még akkor sem, ha szilva fiaí az olti nem a Strigy mentén teremnek.

Ezzel részemről az ügyet befejezettnek nyilvánítom.

Puj 1889. év márczius 10-én.

Sárai Vajna Victor,

a puji rom. kath. főkegyház gondnoka.

KÖZGAZDASÁG

Országos vásár.

Kolozsvár, márcz. 12-én.

Országos vásáruk f. hó 9-től maig — lanyha kereslet mellett — vontatottan folyt le. Állatvásárukra a felhajtas nagy arányokban történt, de az anyag túlnyomó része vegyes, rosszul tartott és fejlődésében visszamaradt állatokból telt ki, melyeknek tömegét a sok mustra jószág is növelte. Jól fejlődött ökröborjut és kész elsőrendű jármozni való ökröt igen keveset hoztak, miért is ezeket aránylag jól megfizették.

Szeszgyárakból és nagyobb uradalmakból alig voltak verőink, a mi egészen természetes, mivel közelünkben e hó 8-tól 14-ig nem kevesebb, mint négy országos vásár tartatik. Torda, Beszterce, Medgyes és Deés egyenként is sok verőt vonna el, hát még így egymás mellett. Különbön a tavaszi jó idő kesése szintén kedvezőlehtl hat a forgalomra; sok verő otthon marad, mivel istálóra nem akar venni, mert ehez se takarmánya, se helye nincs, szabadba vagy legelőre még soká juthat.

Mind Ezek — no meg, utca szeméttel jól mivelirozott és hó buczkákkal czelszerűen berendezett vásárterünk — daczára eladatott 1414 db. szarvasmarha és 196 db. ló. — Elsőrendű jármosokör páronkint 300—340. közepes 260—320, gyengébb 200—250 frton kelt. Gyári hízalára 220—230 frt átlagárban 8 9 mmáza élőszulval vették g selejtesebb ökröknek pártját.

Borjastehén elsőrendű 75—85 — fejőstehén borjúnélkül 55—65 — huszaváló javított meddő 45—65 frton kelt.

A nevelnivaló 1—1 éves ökröborjunak párja 95—120 — kisgazdától egyenkint véve darabja 30—40 frt volt. Ugyanilyen koru üszőborjukat 18—24 frton válogatni lehetett.

Lóvásárukon szintén a közepes, de még inkább a selejtes anyag adta a tömeget, s a kereslet is ezek felé fordult. A jobb minőségű anyag verők hiányában aránylag olcsó áron kelt. Az elsőrendű könnyű, betanított kocsió páronkint 4—500 frton kelt. Fialat 4—6 éves

*) E rovat alatti közleményekért a felelőség a beklődőt illeti.

Szerk.

betanítatlan lovat, minőség szerint 2—300 frtért adtak. Közönséges használatra kissé korosabb, de igen jó állapotban levő lovakat páronkint 130—200, kiválónál jó használati lovakat pedig 300 frtért lehetett venni.

Gabonából kevés készlete van mára gádzának; a vetéseket pedig még a hó takarja, a mi azt jelenti, hogy messze van még az aratás. Gabonát tehát csak az ad ma el, a ki kényszerhelyzetben van, mivel a beállott jelentékeny árhanatlas mellett még a verőt is fogni és édesgetni kell, az ilyen eladás pedig nem jár haszonnal.

Felhozott mintegy 200 mm. vegyes gabona, melynél a törökbuza volt a túlnyomó. A forgalom csak a helyi szükséglet fedezésére szorítkozott s mm.-kint a következő árak jegyeztettek:

Buza jobb minőségű 6—6.50 rosz 4.50 —4.75, zab kevés hozatal mellett 4—4.25 törökbuza 4.70—4.85 forint. — Árpát nem hoztak.

Egyébb cikkekben is igen gyenge a forgalom.

X.

Forgalmi kimutatása

az Egyesült Erdélyi Takarékpénztárnak 1889. évi február haváról.

Bevétel:

Pénztármaradvány áthozat	23.646 frt 28 kr.
Betétekre	74.993 frt 61 kr.
Kifizetett váltókból	178.909 frt 86 kr.
Visszleszámított váltókból	85.809 frt 96 kr.
Nyilt rovatokra	223.610 frt 23 kr.
Kamatokból leszáml. után	4175 frt 39 kr.
Megtérült költségekből	9 frt 04 kr.
	591.154 frt 37 kr.

Kiadás:

Betétekből	41.950 frt 72 kr.
Leszámlított váltókra	186.262 frt 48 kr.
Visszleszámított váltókra	108.920 frt 32 kr.
Nyilt rovatokra	239.794 frt 30 kr.
Adóra	677 frt 88 kr.
Osztalékokra	437 frt — kr.
Betétek után kifizetett kamatokra	281 frt 05 kr.
Kezelési költségekre	1225 frt 90 kr.
Pénztármaradvány átvitel	1260 frt 72 kr.
	591.154 frt 37 kr.

Legujabb.

(Az »Ellenzék« sürgönytudósításai.)

A Házból.

25. §.

Budapest, márcz. 12.

A napirenden lévő szakasz tárgyalásától eltérőleg Baross Gábor közlekedésügyi miniszter benyújtotta a zilah-dévai vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot.

Ezután Almásy Sándor tartott a 25. szakasz ellen egy igen sikerült beszédet.

Almásy után Tarnóczy Gusztáv a szakasz mellett beszélt. Az egész beszéd szintelen volt és semmi hatást sem ért el. Különbön kikelt Thaly Kálmán ellen is és kárhoztatta őt a nemzetiségekre mondott szavaiért.

Thaly személyes kérdésben szólalt fel és Tarnóczy vádjaira kijelentette, miszerint eszeágában sem volt a nemzetiségek sértegetése.

Ezután Zichy Jenő gróf szólalt fel. — Mai beszéde, melyet a 25. szakasz ellen tartott, fénypontja volt az ülésnek. Zichy Jenő épen mint a 14. szakasznál annak idejében, úgy vert végig a kormányon és pártján s végül az ellenzék zajos tapsai között jelentette ki, hogy ha a kormány a megbotránkoztató és szegényletes szakaszokat nem foglalja a javaslatba, már régen le volna tárgyalva az egész védő-törvényjavaslat.

Zichy után Liphay beszélt igen helyes észrevételekkel a javaslat ellen.

A szakasz ellen még közel 50 képviselő fog beszélni.

A beteg miniszter.

Bndapest, márcz. 12.

Fabinyi Theofil igazságügyminiszter tegnap annyira rosszul lett, miszerint kénytelen minden foglalkozástól tartózkodni.

Betegségét hirtelen bekövetkezett vértolulásokozta.

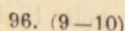
Bpest, márcz. 12.

224 (3-3)

Gyarmathy s. k.,
alispán.

Gajdó István.

Kolozsvártt, Hid-utca 29. szám.

BETEGH PÉTER.

Február hó 1-től május hó 1-ig az üzleti helyiségek reggeli 7 órától éjfél után 2 óráig nyitvák és így minden rendelés még beérkezte napján vétetik elintézés alá.

Pontos rendelések azonnal teljesíttetnek.

Egyetlen belföldi szivattyú gyár!

Főárjegyzék ingyen és bérmentve.